

регіональної безпеки, а рівень фінансово-економічної безпеки визнати похідною від ризиків, зокрема інвестиційних. Запропонований нами системний підхід має потенціал забезпечення економічної безпеки підприємства і сприяння підвищенню фінансової стійкості підприємства.

Одержано 12.11.2019

УДК 355.4:316.658

Оксана Сергіївна МАКОВОЗ,

*доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри менеджменту та оподаткування
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ

Стрімке впровадження інформаційних, комп'ютерних технологій у всі сфери життєдіяльності суспільства та розвиток економіки актуалізує питання визначення обґрунтованих та ефективних шляхів забезпечення інформаційної безпеки.

Інформатизація як незворотній процес, який уникнути неможливо, зобов'язує державу забезпечувати стан захищеності як особистих інтересів, так і громадян, суспільства, а також створювати умови для якісного й ефективного інформаційного забезпечення громадян, органів державної влади та місцевого самоврядування, організацій, громадських об'єднань, розвивати обласні та регіональні інформаційні системи та мережі, забезпечувати їх сумісність та взаємодію у єдиному інформаційному просторі України [1, с. 1].

Інформаційна безпека відіграє важливу роль у забезпеченні інтересів будь-якої держави. Створення розвиненого і захищеного інформаційного середовища є неодмінною умовою розвитку суспільства та держави. Останнім часом в світі відбуваються якісні зміни у процесах управління, зумовлені інтенсивним впровадженням сучасних інформаційних технологій. Разом з цим посилюється небезпека несанкціонованого втручання в роботу інформаційних систем, і вагомість наслідків такого втручання дуже сильно зростає. Як наслідок, в багатьох країнах все більше уваги приділяється проблемам захисту інформації та пошуків шляхів її вирішення. Країни, які не можуть забезпечити власну інформаційну безпеку,

стають неконкурентоспроможними і, як наслідок, не можуть брати участь у боротьбі за розподіл ринків та ресурсів [2, с. 90].

Інформаційна безпека є інтегрованою складовою національної безпеки і її розглядають як пріоритетну функцію держави. Інформаційна безпека, з одного боку, передбачає забезпечення якісного всебічного інформування громадян та вільного доступу до різних джерел інформації, а з іншого – це контроль за непоширенням дезінформації, сприяння цілісності суспільства, збереження інформаційного суверенітету, протидія негативним інформаційно-психологічним пропагандистським впливам та захист національного інформаційного простору від маніпуляцій, інформаційних війн та операцій [3, с. 28].

У ст. 132 Конституції України, територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості і соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.

Регіон – просторова територіально-економічна система, яка включає взаємовідносини «природа-населення-бізнес-влада», а також саморегулює економічні процеси та зв'язки і підпорядковується центральному рівню влади, у свою чергу економічний регіон – це територіально цілісна частина народного господарства країни. Регіон як низова ланка господарства реалізує соціально-економічну політику держави. Через регіони відбувається управління економікою країни з урахуванням місцевої специфіки. Економічні взаємовідносини регіону із загальнонаціональними значною мірою регулюються через систему управління. Для цього в законодавчих і нормативних актах визначені для кожного періоду соціально-економічного розвитку країни принципи розподілу повноважень між центром і регіонами, методи регулювання монетарної, фіскальної та амортизаційної політики, зовнішньоекономічні відносини та ін.

Як зазначає К. І. Долженко, інформаційна безпека регіону як такий стан інформаційного середовища регіону, який забезпечує захищеність життєво важливих інтересів органів місцевого самоврядування, підприємств та населення, які забезпечують його формування, використання та розвиток від зовнішніх та внутрішніх загроз [4, с. 52].

У ряді випадків проведення заходів щодо інформаційного захисту може бути потрібно і на регіональному рівні в мирний час. При цьому умовами виникнення інформаційних конфліктів є

виборні компанії, боротьба політичних і економічних еліт за сфери впливу, переділ сфер впливу корупційними та кримінальними елементами і групами, підготовка і проведення терористичних актів тощо. Часто ці конфлікти обтяжуються міждержавним інформаційно-психологічним протистоянням [5, с. 2].

Сучасна система параметрів безпеки регіону ґрунтується на основних засадах внутрішньої політики у сферах розвитку місцевого самоврядування та стимулювання розвитку регіонів Закону України «Про засади зовнішньої і внутрішньої політики» від 07.08.2018 № 2411-VI. Саме ст. 4 зазначеного Закону: утвердження місцевого самоврядування як фундаменту народовладдя, розширення повноважень місцевих рад шляхом децентралізації функцій органів державної влади, гармонізація загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів. На стан інформаційної безпеки регіону впливають багато зовнішніх та внутрішніх факторів. Вони як перешкоджають, так і сприяють забезпеченню безпеки.

Комплекс питань інформаційної безпеки держави та регіонів включають такі сфери державної діяльності, як захист та обмеження обігу інформації, захист інформаційної інфраструктури держави, захист національного інформаційного ринку, попередження інформаційного тероризму та інформаційної війни [6, с. 150].

Процес реалізації забезпечення інформаційної безпеки повинен бути реалізованим на рівні держави, підприємства та громадянина і обґрунтованим на основі законодавства, яке зможе раціонально і об'єктивно захищати інтереси будь-якого суб'єкта господарювання. Для впровадження дієвих нормативно-правових актів, які відповідають дійсності, потрібно використовувати закордонний досвід забезпечення інформаційної безпеки та проводити власні реформи щодо вдосконалення цієї системи. Ефективність механізму реалізації інформаційної безпеки держави та регіону залежить від комплексного синергетичного підходу. Механізм забезпечення інформаційної безпеки держави та регіонів повинен складатися з двох груп засобів: низки захисних заходів від факторів негативного впливу на регіони і засобів наступальних заходів щодо реалізації загальнонаціональних інтересів. Ефективне функціонування всього комплексу механізмів інформаційної безпеки та розумне їх використання буде сприяти успішній протидії впливу внутрішніх та зовнішніх загроз на розвиток країни взагалі.

Список бібліографічних посилань

1. Шевчук О. М. Адміністративно-правове регулювання у сфері забезпечення інформаційної безпеки : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2011. 210 с.

2. Степко О. М. Аналіз головних складових інформаційної безпеки держави. *Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія: економіка, право, політологія, туризм*. 2011. Т. 1, № 3. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/download/3214/3172> (дата звернення: 03.11.2019).

3. Ільницька У. Інформаційна безпека Україна: сучасні виклики, загрози та механізми протидії негативним інформаційно-психологічним впливам. *Humanitarian vision*. 2016. Вип. 2. С. 27–32.

4. Долженко К. І. Інформаційна безпека регіон: сутність та зміст поняття. *Наше право*. 2014. Вип. 2. С. 47–54.

5. Певцов Г. В. Модель регіону України як об'єкту забезпечення інформаційної безпеки. *Системи обробки інформації*. 2010. № 5. С. 2–9.

6. Соснін О. В. Забезпечення інформаційної безпеки держави: теоретичний дискурс. *Стратегічна панорама*. 2004. № 2. С. 149–154

Одержано 06.11.2019

УДК 657.432:658.149.5:656.2

Тетяна Олексіївна МОЩИЦЬКА,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів Національного аерокосмічного
університету ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»;*

Ірина Володимирівна ДАНИЛЮК,

*студентка Національного аерокосмічного
університету ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

На сучасному етапі господарювання, підприємства на перший план висувають вирішення власних проблем, замість виконання своїх фінансових зобов'язань перед своїми партнерами [1, с. 351].

Практично жоден господарюючий суб'єкт не веде діяльність без дебіторської заборгованості, оскільки існують об'єктивні причини її утворення й існування, а саме:

– для боржника – можливість використання додаткових обігових коштів;

– для кредитора – розширення цільового ринку.

Серед основних причин утворення дебіторської заборгованості є: